

povesti; Česnik nam ga predočuje kot nekdanjega ženina Domnove matere, preden si je ni osvojil jastreb Sova; ta zveza utemeljuje pomembnost Urhove vloge. Anka je še bolj idealizirana; tudi Sova je za spoznanje priljudnejši ko pri Jurčiču: tam ždi in tuhta vedno sam v odljudnem gradu, tu pa pride n. pr. k Jurcu tepkovca pit in se z uglednim gospodarjem razgovarjat; tudi je Česnikov Sova oženjen. Docela nov prizor imamo v 3. dejanju: Domen, zaprt in uklenjen v županovi celici. Od 3. dejanja dalje peša napetost igre: avtor išče novih zapletljajev, brž ko je ostavil razvoj dejanja v povesti, in stremi le za tem, da bi končno srečno združil oba nesrečna zaljubljenca; a kjer prevzame dramatik delo dramaturga, tam mu pojemajo moči. To prehitovanje se da zasledovati tudi na zgradbi posameznih dejanj: dočim obsega prvo dejanje 22 in drugo 23 strani, pade obseg tretjega na 11, četrtega na 13 in zadnjega celo kar na 7 strani. Kaka ekonomija je to v tehničnem oziru! Sicer pa, čemu treba kar petdejske drame? Nedavno je izšla v nemški reviji „Der neue Weg“ (XXXIX) študija o tem vprašanju. Kateri stavbenik bi gradil petnadstropno hišo, če ima gradiva k večjemu le za trinadstropno? Da je pisatelju primanjkovalo gradiva, pričajo tudi razni monologi, ki so po današnjem okusu pač le nekaka lirična mašila za vrzeli, ki nastajajo tam, kjer se dejanje samo od sebe gladko ne razvija. — **Skratka:** Česnikov „Domen“ je dramski prvenec, ki bo ugajal občinstvu naivne dovzetnosti; tudi dobrega okusa ne bo žalil, ker ni nikjer v njem banalnosti in sirovosti, kvečemu, da je v prvem prizoru tretjega dejanja nekaj preveč robotih izrazov; nekateri smatrajo psovke za izraz jake individualnosti in znak pristne realitike. Strožji kritiki pa „Domen“ ne bo ugajal.

J. Wester.

Krivoprisežnik. Narodna igra s petjem v treh dejanjih (7 slikah). Za slovenske ljudske odre priredil Homunkulus. („Ljudski oder“ II. zvezek.) V Ljubljani 1911. Založil „Ljudski oder“. 8°. 63 str. Cena 80 v.

Neki kmet je določil v svojem testamentu otroka zapeljane dekline za svojega dediča. Njegov lakomni brat se je polastil testamenta in po krivi prisegi pred sodiščem postane mogočni posestnik. S hinavsko pobožnostjo in z raznimi dobrimi deli je skušal pomiriti svojo vest. Njegov sin naj bi postal duhovnik, da mu nekoč pri spovedi podeli odvezo. Toda sin se je povrnil in ni izpolnil očetove želje, pač pa je pospešil neizogibno katastrofo. — Pretresljiva tragika, posneta po resničnem življenju, zdravo jedro in efektna scenerija so zagotovili Anzengruberjevemu „Krivoprisežniku“ („Der Meineidbauer“) odlično mesto med njegovimi ljudskimi igrami. Prireditelj za naše ljudske odre je dodal igri nekaj splošnih opazk in označil posamezne osebe, za kar mu bodo naši diletanti hvaležni.

J. P.

Štech Václav, Malomestne tradicije. Veseloigra v enem dejanju. Prevel V. M. Zalar. Založil prevajalec. V Ljubljani 1911. 8°. 52 str. Cena 60 v.

Ljudskošolski učitelj V. Štech, literaren drug Ign. Herrmanna, čigar očeta Kondelika in zeta Vejvaro tudi že mi poznamo, je dobil s to enodejanko svoj čas v konkurzu „Češke Thalije“ prvo nagrado in so jo igrali z velikim uspehom l. 1888. celo na Nar. divadlu v Pragi. Malomestno življenje v vsej svoji majhnosti in samozadovoljni omejenosti je Štechova domena. Občinske volitve v tem gnezdu, njegovo „društvarjenje“, osebne spletke, njegove klepetulje in opravljivke: vse to je avtor narisal z minuciozno vestnostjo in prešernim humorjem tako v tej veseloigri, kakor tudi v drugih svojih dramah, novelah in romanih. Za široko publiko so njegove stvari napisane kakor nalašč; njegove drame so na malomestnih odrih stalno na repertoarju in so po deželi zelo priljubljene. Prepričan sem, da bi „Malo-

„Ljubljanski Zvon“ 5. XXXI. 1911.

20